

[< Tilbage](#)

Kvæg

En ko knokler lige så hårdt som en Tour de France-rytter

Cykelrytteren har en energiomsætning, der er to en halv gange så stor som normalt. Det samme har den højtydende malkeko. Det stiller store krav til pasning – især når 'bjergetapen' sætter ind.

Viden om

En Tour de Francerytter og en højtydende malkeko har samme energiomsætning. Nemlig cirka to en halv gange den energi, der går til det almindelige vedligehold af kroppen - det såkaldte basalstofskifte. Derfor kan det ikke undre, at der kun skal få fejltrin til for at skubbe en moderne malkeko ud af balance. Og det er vigtigt at vide, hvornår 'bjergetapen' sætter ind, og man skal være ekstra opmærksom på optimal pasning.

Forberedelse til bjergetapen: goldperioden

For koen kan goldperioden sammenlignes med forberedelse til bjergetapen. Her skal hun have rigtig gode forhold, og pasningsniveauet skal være helt i top, så hun har de allerbedste muligheder for at forberede sig og opnå den høje ydelse i næste laktation.

Men forberedelsen begynder egentlig allerede sidst i forrige laktation, hvor koen skal en tur i klovbeskæringsboksen. Her skal klovene beskæres og behandles for eventuelle klovlidelser. Det nedsætter markant risikoen for klovlidelser i næste laktation. Også faste rutiner for afgoldning er vigtige for, at yveret får de bedste chancer for at bekæmpe eventuelle infektioner og blive klar til næste laktation.

Ved afgoldning skal yveret tjekkes dagligt for tegn på yverbetændelse. Der skal udtages mælkeprøver på alle køer, eller kun køer med forhøjet CMT. Køer med en betydende yverinfektion bør goldbehandles. Brug også patteforsegler til alle køer, så nyinfektioner i goldperioden begrænses. Brug desuden en desinficerende og hudplejende pattedyb hver dag fra afgoldning og mindst en uge frem.

Kosten er afgørende for præstationen

Ligesom for cykelrytterne er kosten afgørende for koens præstation. Så hvis det er muligt at opdele goldkøerne i to hold og anvende fasefodring, vil det være en rigtig god forberedelse til den kommende laktation.

I tidlig goldperiode (Far-OFF) anvendes en kontrolleret lav foderstyrke, mens der anvendes en høj foderstyrke i de ca. tre uger af goldperioden (Close-UP). Holdes goldkøerne i et hold og med samme foderration i goldperioden, skal koen gerne gøldes af i huld 3.0 6-7 uger før forventet kælvning.

Læs også: [Sådan kan du fasefodre dine goldkøer](#)

Umiddelbart to meget forskellige billeder. Men der er en fællesnævner.

Ingen toppræstation uden gode hvileforhold

Den højdrægtige ko fylder meget og har brug for en bred sengebås. Det vil sige 130 cm til stor race og 115 til Jersey. Sørg for at holde god kokomfort og god hygiejne med et blødt, tørt og rent leje, og sørg for let adgang til foder og vand.

De sidste 1-2 uger før forventet kælvning anvendes igen dagligt pattedyr og yveret tjekkes for tegn på infektioner. Kælvning foregår bedst i en stor og velstrøet enkeltkælvningsboks – alternativt i en stor velstrøet fælleskælvningsboks med god plads til den enkelte ko. Det er en klar fordel for kvierne, at de kælvner adskilt fra køerne.

Bjergetapen: Første uger efter kælvning

De første uger efter kælvning er ret kritiske for koen. Dels skal hun komme sig over kælvningen, rense børen og modstå mulige infektioner i yveret. Derudover skal hun klare opstarten af mælkeproduktionen og de medfølgende stærkt stigende næringskrav.

Og endelig bliver klovophænget, der bærer hele koens vægt i klovkapslen, mere løst som følge af kælvningen. Det skyldes, at de hormoner, der opbløder og klargør bækkenet til kælvning, også blødgør strukturerne i kloven. Dermed stiger risikoen for alvorlige klovskafer, der ses som hornrelaterede klovlidelser et par måneder efter kælvning. Derfor har koen et stort behov for optimal fodring, rent miljø og god komfort, hvad enten hun står, går eller ligger.

Det kræver altså en stor og fokuseret indsats at opfylde koens behov i goldperioden og de første uger efter kælvning, men så vil hun også kvittere med en god ydelse, få sundhedsproblemer og lang holdbarhed – og hun kan indtage sin retmæssige plads på sejrsskamlen.

Artiklen har været bragt i KvægNyt nr. 11, 2020

Emneord

Goldko-, kælvning og nykælvermanagement

kvægNYT

Vil du vide mere?

Peter Raundal

Specialkonsulent

SEGES

pra@seges.dk

+45 8740 6680

Støttet af

STØTTET AF
Mælkeafgiftsfonden

STØTTET AF
Kvægafgiftsfonden

SEGES
Agro Food Park 15
8200 Aarhus N

Tlf. 87 40 50 00
Fax. 87 40 50 10
Email info@seges.dk

